

Стандарти освіти

У Законі України «Про стандартизацію» (2014 р.) визначено:

«Стандарт – нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері». Стандарт як нормативно-технічний документ встановлює комплекс правил, вимог, норм до об'єкта стандартизації і затверджується компетентним органом.

Стандарт освіти в Україні – це необхідність в умовах багатoproфільної і різнорівневої освіти забезпечити еквівалентну середню освіту випускників усіх типів середніх навчальних закладів. Стандарт освіти є змістовним ядром освіти, який містить у собі матеріал, необхідний і достатній для забезпечення завдань середньої освіти.

У Законі України «Про освіту» в статті 32 вказано:

Стандарт освіти визначає:

- вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувача освіти відповідного рівня;
- загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти;
- інші складники, передбачені спеціальними законами.

Стандарти освіти розробляються відповідно до Національної рамки кваліфікацій та затверджуються у порядку, визначеному спеціальними законами та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до пункту 3 статті 12 Закону «Про освіту» повна загальна середня освіта має три рівня освіти – початкова освіта, базова середня освіта та профільна середня освіта. Тому в рамках реформи загальної середньої освіти розробляються:

- Державний стандарт початкової загальної освіти;

- Державний стандарт базової середньої освіти;
- Державний стандарт профільної середньої освіти.

Державні стандарти затверджується постановою Кабінету міністрів України і переглядаються не менше одного разу на 10 років. Зміна змісту й обсягу Державних стандартів загальної середньої освіти іншими органами виконавчої влади не допускається.

Заклад загальної середньої освіти створює умови для досягнення здобувачами результатів навчання та забезпечує відповідність рівня загальної середньої освіти Державним стандартам.

На основі Державних стандартів розробляються:

- Базовий навчальний план (є складовою частиною стандарту);
- Типові освітні програми (затверджує МОН);
- Типові навчальні плани (затверджує МОН).

У статті 39 Закону України «Про освіту» визначено, що таке професійний стандарт:

Професійний стандарт – це затвержені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій.

Професійні стандарти можуть розроблятися роботодавцями, їх організаціями та об'єднаннями, органами державної влади, науковими установами, галузевими радами, громадськими об'єднаннями, іншими зацікавленими суб'єктами.

Порядок розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Національного агентства кваліфікацій.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти під час планування освітнього процесу враховуються і освітні, й професійні стандарти. При чому пріоритет визначається саме за професійним стандартом, оскільки професійне (професійно-технічне) навчання передбачає

(насамперед) формування і розвиток *професійних компетентностей* особи, необхідних для професійної діяльності за певною професією у відповідній галузі.